

im ÇKDr. (u. पृथिवी). H. ç. 133 (wo महाकासा zu verbinden ist).

महाकाय (म^० + काय) 1) adj. *grossleibig* (von lebenden Wesen aller Art) *ARĠ. 3, 24. INDR. 1, 6. N. 11, 20. R. 3, 26, 23. 35, 2 (महाकायशिरोधर).* VID. 235. 326. PAÑĀT. 39, 8. 170, 23. Viṣṇu (v. l. महाकाल, महामाय) DUJĀNABINDUP. in Ind. St. 2, 1. Çiva MBh. 13, 1148. 1168. 1199. Davon nom. abstr. °त्व n. PAÑĀT. 170, 25. — 2) m. a) *Elephant* H. ç. 174. — b) N. pr. eines Wesens im Gefolge Çiva's TRIK. 1, 1, 50. MBh. 13, 7103 (unter नन्दीश्वर ist diese Stelle zu 2. zu setzen). — c) N. pr. eines Fürsten der Garuḍa Lot. de la b. l. 3. — 3) f. श्री N. pr. einer der Mütter im Gefolge Skanda's MBh. 9, 2642.

महाकार (महा + आकार) adj. *gross, umfangreich* RĀĠA-TAR. 4, 506.

महाकारण (म^० + का^०) Verz. d. B. No. 1365.

महाकार्तिकी (म^० + का^०) m. *die Vollmondsnacht im Monat Kārttika, wenn der Mond im Sternbild Rohiṇī steht* (रोहिणीनक्षत्रयुक्ता कार्तिकी पूर्णिमा ÇKDr.): प्राज्ञपत्यं यदा ऋतं तथैतस्यो नराधिप। सा महाकार्तिकी प्रोक्ता देवानामपि दुर्लभा || PĀDMA-P. 2, 3 im ÇKDr.

महाकाल (म^० + 2. काल) 1) m. a) *eine Form Çiva's und ein dieser Form des Gottes geweihtes Heiligtum*, insbes. ein Liṅga (neutr.) in Uḡġajini H. an. 4, 293. MED. l. 138. MBh. 12, 10392. KATHĀS. 11, 32. °श्मशान 12, 47. 27, 136. 37, 4. PAÑĀT. 1, 7, 66. Verz. d. Oxf. H. 89, a, 1. 97, a, No. 130. 101, a, 31. 184, a, 2. PAÑĀT. 240, 11 (श्रीमहाकालदेव). HALL. 166. REINAUD, Mém. sur l'Inde 291. fg. WILSON, Sel. Works 2, 142. bei den Buddhisten 21. 33. BURN. Intr. 338. fg. 343. 351. HIOUEN-THSANG 1, 43. KÖPPEN 2, 118. 298. 370. — देवं महाकालमहं गतासम् KATHĀS. 48, 124. RAGH. 6, 34. MEGH. 35. WILSON, Sel. Works 1, 223. Verz. d. B. H. No. 1242. °निवासिन् (महेश्वर) DAÇAK. 5, 13. 27, 7. Verz. d. Oxf. H. 39, b, 18. 64, a, 6. — महाकालसंहिता f. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 101, a, 12. b, 42. Verz. d. Pet. H. No. 30. महाकालतत्त्व n. desgl. BURN. Intr. 339. — b) N. pr. eines Wesens im Gefolge Çiva's TRIK. 1, 1, 50. H. an. MED. Vjāpi beim Schol. zu H. 210. MBh. 1, 2529. HARIV. 9355. 10859. गणानां कालकेयानां महाकालः कृतः प्रभुः 12502. HARIV. LANGL. 1, 312. KATHĀS. 30, 147. PAÑĀT. 1, 13, 7. Verz. d. Oxf. H. 43, a, 7. °गणोत्पत्ति 73, b, 26. Davon nom. abstr. महाकालत्व n. HARIV. 10867. — c) Beiw. Viṣṇu's DUJĀNABINDUP. in Ind. St. 2, 1 (महाकाय und महामाय v. l.). — d) = विष्णुत्रयाण्डपञ्चादयमानसमयः ÇKDr. mit folgendem Belege aus dem SIDDHĀNTALAKṢHAṆA: कालो घटवान्महाकालत्वात् — e) N. pr. eines Lehrers Verz. d. Oxf. H. 53, a, 8. — f) *eine Gurkenart* (किं-पाक) TRIK. 3, 3, 70. H. 1141. H. an. MED. HALĀJ. 2, 48. धत्तमलिन्देकेन वकिराह्लादकारिणा। महाकालपालेनेव कः खलेन न वञ्चितः || Spr. 3489. — g) eines der neun Schätze bei den Ġaina H. 193, Sch. Vgl. 1. काल 2, 1. — 2) f. ई a) *eine Form der Durgā* H. ç. 51. MBh. 4, 195. 6, 797. Verz. d. B. H. No. 697. Verz. d. Oxf. H. 94, a, 14. BURN. Intr. 331. °काल्याः पूजायत्नम् Verz. d. Oxf. H. 96, a, 10. °मत n. Titel einer Schrift 109, a, 13. °मनु 98, a, 15. — b) N. pr. eines Wesens im Gefolge der Durgā WILSON, Sel. Works 2, 38. — c) N. pr. einer der 16 Vidjādevī bei den Ġaina H. 239. — d) N. pr. einer Göttin, welche die Befehle des 8ten Arhant's der gegenwärtigen Avasarpinī ausführt, H. 44.

महाकालपुर n. Mahākāla's Stadt d. i. Uḡġajini Inschr. in Journ.

of the Am. Or. S. 7, 32, 6.

महाकालवेद्य und महाकालेत m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 273. — Vgl. महाकालोप.

महाकालेय (म^० + 1. का^०) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 228.

महाकालेश्वर (महाकाल + ईश्वर) n. N. des Liṅga in Uḡġajini (vgl. महाकाल 1, a) Verz. d. Oxf. H. 64, a, 32. 70, b, 41.

महाकालोप m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 273. — Vgl. महाकालोप, महाकालवेद्य, महाकालेत.

महाकाव्य (म^० + 2. का^०) n. *ein grosses —, ein klassisches Dichtwerk* TRIK. 3, 2, 22. KĀVJĀD. 1, 14. PRATĀPAR. 19, a, 3. Verz. d. Oxf. H. 211, a, 44. Dieses ehrenvolle Prädicat erhalten folgende sechs Dichtungen: Raghuvamśa, Kumārasaṃbhava, Meghadūta, Çiçupālavadhā, Kirātārguntja und Naishadhakarita, COLEBR. Misc. Ess. 2, 84. Nach dem ÇKDr. gehört auch das Bhaṭṭikāvya hierher.

महाकाश (म^० + 1. काश) m. wohl N. pr. eines Berges MBh. 6, 425. Hiernach wären auch जलद und जलधर ebend. Namen von Bergen.

महाकाशी f. N. pr. der Schutzgöttin der Mātāṅgā Verz. d. Oxf. H. 19, a, 43. महाकाशी v. l.

महाकाश्यप (म^० + का^०) m. N. pr. eines Schülers Buddha's LALIT. ed. Calc. 1, 14. BURN. Intr. 158. N. 3. 182. N. 434. Lot. de la b. l. 1. HIOUEN-THSANG 1, 345. 2, 7. 32. SCHIEFNER, Lebensb. 273 (43). 304 (74). WASSILJEV 37. 38. 137.

महाकीटपर्वत (म^० - कीट - प^०) m. N. pr. eines Berges bei Gandhamādana KATHĪNĀVAD. 3.

महाकुण्ड (म^० + कु^०) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge Çiva's Vjāpi beim Schol. zu H. 210.

महाकुमार (म^० + कु^०) m. Erbprinz Journ. of the Am. Or. S. 6, 518. 7, 33. fg.

महाकुमुदा f. = कुमुदा *Gmelina arborea Roxb.* RĀĠAN. im ÇKDr.

महाकुम्भी f. = कुम्भी = कटूल् *eine best. Pflanze* RĀĠAN. im ÇKDr.

1. महाकुल (म^० + कुल) n. *ein grosses d. i. ein edles Geschlecht* MBh. 5, 1280. fg. R. 6, 101, 5. Spr. 384. KATHĀS. 13, 195. RĀĠA-TAR. 3, 61. HIT. 7, 21.

2. महाकुल (wie oben) adj. *aus einem grossen d. i. edlen Geschlecht stammend, edel* AK. 2, 7, 2. H. 302. Kām. NĪTIS. 19, 26. सुहृद् VARĀH. BRH. S. 17, 4. PRAB. 22, 15 (महागुण die bessere Lesart). als Beiw. eines Bechers (nach ŚĀJ.): न निन्दिम चमत् यः महाकुलः RV. 1, 161, 1. ŚĀJ.: महाकुलोत्पन्नस्त्वष्ट्रा निर्मितत्वात्.

महाकुलीन (von 1. महाकुल) adj. f. श्री *aus einem grossen d. i. edlen Geschlecht stammend* P. 4, 1, 141, Sch. M. 8, 395. MBh. 3, 1295. R. 2, 28, 3. RAGH. 6, 63. BHATT. 3, 77. — Vgl. महाकुलीन.

महाकुलीनता (vom vorherg.) f. *edler Ursprung* PRATĀPAR. 2, b, 7.

महाकुश (म^० + कुश) m. N. pr. eines Kākavartin VjūTP. 92.

महाकुष्ठ (म^० + कुष्ठ) n. *grosser Aussatz*, so heissen sieben Formen des Aussatzes WISE 260. SUÇA. 1, 267, 19. 268, 1. 2, 72, 6.

महाकूप (म^० + कूप) m. *ein tiefer Brunnen* ĠĀTĀDB. im ÇKDr. Verz. d. Oxf. H. 91, a, 1.

महाकूर्म (म^० + कूर्म) m. N. pr. eines Fürsten HARIV. 6143.